

Wilcza konferencja

Zielone Karpaty

„Wilki w Karpatach – transgraniczna strategia ochrony i zarządzania karpacką populacją wilka. Możliwości, zagrożenia, niezbędne działania praktyczne” – pod taką nazwą Pracownia na rzecz Wszystkich Istot i Centrum Monitoringu Wilka zorganizowali w Bystrej koło Bielska-Białej w dniach 6-9 marca 2003 r. międzynarodową konferencję poświęconą ochronie wilka w Karpatach.

W konferencji wzięli udział goście reprezentujący środowiska naukowe, służby ochrony przyrody, administrację publiczną i organizacje pozarządowe z Czech, Polski, Rumunii, Słowacji i Ukrainy, m.in. RNDr Dana Bartošová ze Správa Chránena Krajinná Oblast Beskydy, prof. dr hab. Andrzej Bereszyński z Katedry Zoologii Akademii Rolniczej w Poznaniu, Ivan Delehan z Ukrainian State University of Forestry, Doc. Ing. Pavel Hell z Lesnícka Výskumný Ústav Zvolen, doc. dr hab. Włodzimierz Jędrzejewski z Zakładu Badania Ssaków PAN z Białowieży, dr Bożena Kotońska – Małopolski Konserwator Przyrody, mgr inż. Janusz Kurnik – Podkarpacki Konserwator Przyrody, mgr Andrzej Langowski z Ministerstwa Środowiska, Peter Lengyel z UNESCO Pronatura z Rumunii, dr inż. Jan Loch z Gorczańskiego Parku Narodowego, inż. Juraj Lukáč z Lesoochranárske Zoskupenie VLK, François Van Meulebeke z International Wolf Federation z siedzibą w Brukseli, mgr Sabina Nowak ze Stowarzyszenia dla Natury „Wilk”, RNDr. Jozef Raduch ze Správa TANAP, Robin Ringg z The Slovak Wildlife Society, dr Wojciech Śmietana z Instytutu Ochrony Przyrody PAN.

Jeden z wykładów na konferencji. Fot. Krzysztof Mazurkiewicz

Zakładanymi celami konferencji były:

- podjęcie międzynarodowej współpracy na rzecz opracowania programu ochrony i zarządzania populacją wilka dla całego obszaru Karpat;
- podjęcie współpracy na rzecz ujednoczenia stosowanych metod ochrony gatunkowej wilka we wszystkich państwach karpackich;
- podjęcie wspólnych działań dla ochrony transgranicznych obszarów siedliskowych i korytarzy

migracyjnych dużych drapieżników;

- wymiana doświadczeń oraz wyników badań naukowych nad wilkiem pomiędzy krajami karpackimi.

Konferencję otworzył swoim wykładem pt. „Wilki w Polsce i jego ochrona” prof. dr hab. Andrzej Bereszyński, zaczynając od słów Henry’ego Bostona: *„Zwierzęta nie są naszymi braćmi, nie są też podwładnymi, są innym ludem schwytanym jak i my w sieć życia i czasu”*. Następnie zaprezentował historię zmian populacji i ochrony wilka w Polsce, bogato ilustrując wypowiedź pokazem slajdów. Kolejny gość, Ihor Dykyy, przedstawił referat dotyczący sytuacji wilka w ukraińskich Bieszczadach. Następnie RNDr Dana Bartošová zaprezentowała sytuację gatunku w Czechach, ze szczególnym uwzględnieniem terenu Sprava Chránena Krajinná Oblast Beskydy. Pierwszy blok tematyczny zamykał referat doc. dr. hab. Włodzimierza Jędrzejewskiego pt. „Inwentaryzacja wilków w nadleśnictwach i parkach narodowych Polski – próba wielkoobszarowej oceny liczebności” z wynikami pierwszego tak szeroko zakrojonego projektu w Europie. W kolejnym bloku tematów mgr Rafał Kurek z Centrum Monitoringu Wilka przedstawił referat „Główne korytarze migracyjne wilka w polskiej części Karpat – przebieg, funkcjonowanie, zagrożenia”. Opracowanie obejmowało zasięgiem całą polską część łuku karpackiego, począwszy od Beskidu Śląskiego, kończąc na Bieszczadach. Następnie dr Wojciech Śmietana zaprezentował wykład „Ekologiczne podstawy ochrony i gospodarowania populacją wilka w Karpatach”. Kolejni goście, Juraj Lukác i Jana Strnáďová ze Słowacji, przedstawili kolejno sytuację wilka z punktu widzenia doświadczanego przyrodnika oraz wpływ drapieżników na zdrowotność zwierzyny łownej w ekosystemach leśnych.

Kolejny dzień konferencji rozpoczęła dr Bożena Kotońska wykładem „Szkody powodowane przez wilki wśród zwierząt gospodarskich w Karpatach na przykładzie województw małopolskiego i podkarpackiego”. Następnie mgr Sabina Nowak zaprezentowała „Modelowy program ochrony wilka w Beskidach Zachodnich”, przedstawiając doświadczenia z realizacji pilotażowego projektu ochrony gatunku, prowadzonego przez Stowarzyszenie dla Natury „Wilki” w zachodniej części Karpat (Beskid Śląski i Żywiecki) w latach 1997-2002. Kolejny referat Rafała Kurka z Centrum Monitoringu Wilka nosił tytuł „Wpływ istniejącej i projektowanej sieci dróg szybkiego ruchu na obszary siedliskowe i korytarze migracyjne wilka w polskiej części Karpat. Możliwości działań ochronnych i kompensacyjnych”.

Spotkanie z dziennikarzami na otwarciu konferencji. Fot. Radosław Ślusarczyk

Cykl prezentacji kontynuował mgr Bartosz Pirga przedstawiając referat pt. „Perspektywy ochrony wilka w Bieszczadach i rejonach przygranicznych Słowacji i Ukrainy”. Później Robin Rigg podzielił się swoimi doświadczeniami ze Słowacji w dziedzinie wykorzystania psów pasterskich do ochrony zwierząt hodowlanych przed atakami wilków. Kolejny gość, Peter Lengyel, mówił o stanie wiedzy dotyczącej liczebności wilka i innych dużych drapieżników w Rumunii. Jego wnioski ogólne - w stosunku do wszystkich gatunków dużych drapieżników (wilka, rysia i niedźwiedzia) wiadomo niewiele o rzeczywistej wielkości ich populacji, wszelkie dostępne dane są tylko szacunkowe i fragmentaryczne - można odnieść w zasadzie do całej Puszczy Karpackiej i jednocześnie uznać za wyjściowy problem w dalszych, konstruktywnych działaniach ochronnych. Na zakończenie François Van Meulebeke podkreślił znaczenie międzynarodowej współpracy dla skuteczności przedsięwzięć ochronnych.

Podczas podsumowującej dyskusji obecni na sali goście sformułowali wspólnymi siłami apel skierowany do rządów poszczególnych krajów karpaccich dotyczący najistotniejszych działań na rzecz ochrony wilka.

Wstępnie podsumowując konferencję na podstawie wrażeń uczestników, można ją uznać za udaną, głównie ze względu na wysoki poziom merytoryczny oraz szeroki międzynarodowy zasięg. Znaczącym osiągnięciem jest podjęcie apelu w sprawie międzynarodowej ochrony wilka, przy opracowaniu którego uczestniczyli przedstawiciele kilku krajów karpaccich, reprezentujący różnorodne środowiska i grupy interesu.

Konferencja była częścią projektu „Zielone Karpaty”, realizowanego przez nasze stowarzyszenie wraz z Lesoochronańskie zoskupenie VLK i finansowanego ze środków Unii Europejskiej z programu PHARE Access.

Radosław Szymczuk

Czy potrzebna jest całkowita ochrona wilka w strefie przygranicznej?

Prof. Andrzej Bereszyński. Fot. Krzysztof Mazurkiewicz

Uważam, że ochrona wilka w strefie przygranicznej to jest być albo nie być dla wilka w Polsce i w tej części Europy. Wszystkie wypowiedzi i fakty, wskazują na to, że taka ochrona musi być podjęta. Wilk jest bowiem przykładem gatunku, który żyje na stosunkowo dużym areale, a z jego biologią związana jest migracyjność. Ochrona wilka nie może więc ograniczać się tylko do granic państwowych. Areal występowania wilka w naszym kraju w dużej mierze mieści się w strefie przygranicznej, więc w naszym polskim interesie jest ochrona tego wąskiego pasa poszerzonego o pasmo po sąsiedniej stronie granicy. Z dużym niepokojem słucham bowiem z ust naszych sąsiadów z Ukrainy i Słowacji, jaki tam jest stosunek do wilka. W swoich wypowiedziach często podkreślam to,

co w zasadzie wynika też z badań naszych kolegów z Białowieży czy z Bieszczadów, że właściwie gdyby nie stosunkowo silna populacja wilka we wschodniej i południowej części naszego kraju, to wilka w naszym kraju by nie było. W latach 70. wilków w Polsce było 100 i gdyby nie napływ wilków ze wschodu, to prawdopodobnie polska populacja nie mogłaby się odrodzić.

Prof. dr hab. Andrzej Bereszyński